

Uchwała Nr S.O.VIII.4261.15.2023
Składu Orzekającego
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie
z dnia 18 stycznia 2024 r.

w sprawie: opinii dotyczącej prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy Miasta Tarnowa.

Na podstawie art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.), art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325) - Skład Orzekający Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie w osobach:

Przewodnicząca: Krupa-Różańska Patrycja
Członkowie: Kotaś Irena
 Augustynowicz-Skruch Katarzyna

po zapoznaniu się z podjętymi przez Radę Miejską w Tarnowie w dniu 14 grudnia 2023 r.:

1. Uchwałą Nr XCVI/902/2023 w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Miasta Tarnowa na lata 2024-2037,
2. Uchwałą Budżetową Gminy Miasta Tarnowa na rok 2024 - Nr XCVI/901/2023,

postanowił:

zaopiniować pozytywnie z zastrzeżeniami - prawidłowość planowanej kwoty długu Gminy Miasta Tarnowa, przedstawionej w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Miasta Tarnowa.

UZASADNIENIE

W dniu 22 grudnia 2023 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie, wpłynęła w formie dokumentu elektronicznego uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Miasta Tarnowa na lata 2024-2037. W dniu 21 grudnia 2023 r. wpłynęła Uchwała Budżetowa Gminy Miasta Tarnowa na 2024 rok.

Wieloletnia prognoza finansowa Gminy Miasta Tarnowa zawiera prognozę kwoty długu, która została sporządzona na lata 2024-2037. Obejmuje zatem okres, w jakim

przewiduje się pełną spłatę zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia zobowiązań. W roku 2024 Gmina Miasta Tarnowa planuje zaciągnąć kredyt i wyemitować obligacje komunalne w łącznej kwocie 58.000.000,00 zł. Wartości przyjęte w wieloletniej prognozie finansowej i budżecie Gminy Miasta Tarnowa na 2024 rok są zgodne w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu, co wypełnia wymóg wynikający z art. 229 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.). W roku 2024 planuje się deficyt w kwocie 78.141.678,09 zł, przychody zaplanowano w kwocie 126.685.001,44 zł, natomiast rozchody zaplanowano w kwocie 48.543.323,35 zł. Planowany na koniec roku 2024 dług wynosi, zgodnie z wieloletnią prognozą finansową 519.964.500,85 zł i stanowi 57,3% planowanych dochodów. Biorąc pod uwagę dotychczasowe zadłużenie Gminy Miasta Tarnowa i dane wynikające z wieloletniej prognozy finansowej, stanowiącej główny dokument, na podstawie którego wydaje się niniejszą opinię należy uznać, iż kwota długu na koniec roku 2024 została ustalona prawidłowo. Począwszy od 2025 r. prognoza nie wykazuje nowych zobowiązań dłużnych, a spłata wcześniej zaciągniętego długu odbywać się będzie z planowanych nadwyżek dochodów nad wydatkami. Ostatecznie dług zostanie spłacony w 2037 r. Koszty obsługi długu w całym okresie obowiązywania wieloletniej prognozy finansowej przewidziano w wysokości 187.030.431,54 zł.

Najistotniejszy aspekt analizy prawidłowości planowanej kwoty długu, przedstawionej w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Miasta Tarnowa, stanowią parametry niezbędne do oceny zachowania ustawowych wymogów związanych z możliwością uchwalenia budżetu, tj. wymogu z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych i wskaźnika spłaty zobowiązań z art. 243 ustawy jak wyżej.

Zgodnie z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8. Do ustalenia powyższej relacji na lata 2023-2025, dochody bieżące mogą być powiększone także o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych na podstawie przepisu art. 6 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1964).

Analiza załącznika nr 1 do wieloletniej prognozy finansowej prowadzi do wniosku, iż łączna kwota planowanych wydatków bieżących w relacji do planowanych dochodów bieżących dochowuje normatywu z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, z tym że w roku 2024 reguła ta będzie zachowana z uwzględnieniem przepisu art. 6 ustawy z dnia 15

września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw. Skład Orzekający zauważa jednak, iż w roku 2024 różnica między dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi (deficyt operacyjny) wynosi minus 37.398.869,45 zł i to przy założeniu realizacji budżetu roku 2024 w prognozowanych wielkościach. Takie założenie skutkować będzie dużymi ograniczeniami Gminy Miasta Tarnowa w zakresie spłaty zobowiązań dłużnych w kolejnych latach. Wielkość wyniku operacyjnego wpływa bowiem na wskaźniki jednoroczne, które z kolei kształtują dopuszczalny limit spłat zobowiązań dłużnych. W kolejnych latach natomiast prognozowane są wysokie nadwyżki operacyjne, które kształtują się na poziomie od 101.838.913,52 zł do 240.865.801,81 zł. Mając na uwadze powyższe, Skład Orzekający podkreśla, iż realizacja zaplanowanych kwot nadwyżek operacyjnych począwszy od 2025 r. będzie uzależniona od zachowania przez organy Gminy Miasta Tarnowa konsekwentnej i bardzo rygorystycznej dyscypliny finansowej w zakresie realizacji planowanego poziomu dochodów bieżących oraz reżimu w ponoszeniu wydatków bieżących.

Analizując wskaźniki spłaty długu Gminy Miasta Tarnowa, określone wzorem matematycznym z art. 243, z uwzględnieniem art. 244 ustawy o finansach publicznych i art. 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 2500 z późn. zm.), stwierdzono niezachowanie w latach 2024-2025 relacji określonej w przepisach jw. Relacja określona po lewej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (poz. 8.1) wskazuje wyższą wartość od dopuszczalnego limitu spłaty zobowiązań, określonego po prawej stronie nierówności we wzorze jw. (poz. 8.3 i 8.3.1). Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw, relacja ograniczająca wysokość spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, może być niezachowana w latach 2023-2025 w przypadku, gdy prognozowana łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie przekroczy 100% planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego. Skład Orzekający stwierdza, że w latach 2024-2025 łączna kwota długu na koniec danego roku stanowi odpowiednio: 67,81% oraz 53,76% wyżej wskazanych parametrów, a więc mieści się w granicach wyznaczonych prawem. Skład Orzekający zwraca jednak uwagę, że niezachowanie relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego nie może zagrażać realizacji zadań publicznych przez Gminę Miasta Tarnowa

w roku budżetowym i latach następnych. Zasadne jest zatem, aby organy jednostki samorządu terytorialnego na bieżąco analizowały sytuację finansową Gminy Miasta Tarnowa w aspekcie planowanych i wykonanych wielkości wpływających na ustalenie relacji określonej w art. 243 ustawy o finansach publicznych i podejmowały działania mające na celu poprawę indywidualnego wskaźnika zadłużenia, tym bardziej, że istnieje ryzyko niespełnienia powyższej relacji również w latach 2026-2027. We wskazanych latach w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Miasta Tarnowa różnica między dopuszczalnym wskaźnikiem spłaty zobowiązań obliczonym w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (poz. 8.3.1), a wskaźnikiem planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań (poz. 8.1) wynosi dla roku 2026 - 0,08%, a dla roku 2027 - 0,92%. Zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym nie będzie zachowana wymagana tym przepisem relacja dotycząca spłat zobowiązań. Do wyliczenia wskaźnika spłaty długu w latach 2026-2027 brane są pod uwagę wartości wskazane we wzorze z art. 243 ust. 1 ustawy jak wyżej z ostatnich siedmiu lat, zatem wielkości budżetu 2024 r., obecnie planowane, a po zakończeniu roku wykonane, będą miały wpływ na wskaźnik spłaty długu w 2026 r., jak i w 2027 r. Skład Orzekający zauważa, iż w celu zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy o finansach publicznych, dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które przewidziano obciążenia z tytułu spłaty (wykupu) zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia zobowiązań, niezbędne jest również ciągle i wnikliwe monitorowanie przez organy Gminy Miasta Tarnowa założeń określonych w wieloletniej prognozie finansowej pod kątem faktycznej ich realizacji. Zdaniem Składu Orzekającego, przy dokonywaniu zmian w podjętej przez Radę Miejską w Tarnowie uchwale w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, czy też przy wykonywaniu budżetu oraz podejmowaniu wszelkich decyzji w zakresie gospodarki finansowej Gminy Miasta Tarnowa, należy wziąć pod uwagę nie tylko ograniczenia prawne dotyczące spłaty długu, ale także konieczność zachowania płynności finansowej, zapewniającej realizację obowiązkowych zadań Gminy Miasta Tarnowa.

W związku z powyższym, mając na uwadze przepis art. 230 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

1. Zgodnie z art. 20 powołanej ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, od niniejszej opinii Składu Orzekającego, służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.
2. Stosownie do przepisu art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, niniejsza opinia winna być opublikowana przez jednostkę samorządu terytorialnego w terminie 7 dni od dnia jej otrzymania od Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie, na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902).

PRZEWODNICZĄCA
SKŁADU ORZEKAJĄCEGO

Patrycja Krupa-Różańska

(podpis elektroniczny)